

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Стойка Олеся

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Для даного дослідження доцільно визначити, що таке система післядипломного навчання вчителів в Республіці Польща. Сьогодні у системі післядипломної педагогічної освіти в Польщі проводиться педагогічна підготовка до професії вчителя, яка призначена для осіб, які вже здобули вищу освіту, закінчили університет (або інший тип закладу вищої освіти) і бажають розширити свої професійні компетентності педагогічною кваліфікацією, необхідною для роботи в школі чи в іншому типі закладу освіти [1, с.76].

Навчання в системі післядипломної освіти Республіки Польща передбачає, що випускники цього виду здобуття освіти отримують диплом або свідоцтво після закінчення навчання в установі, яка надає освітні послуги з післядипломної освіти. Навчання триває не менше одного навчального року (2 семестри), і здобувачі освіти можуть пройти не менше 60 кредитів ECTS протягом навчання. Навчання на студіях післядипломної освіти організовують установи, які є університетами, а також професійно-технічними школами, які можуть бути за формою власності як державними, так і приватними [3, с.11].

Навчання в системі післядипломної освіти здійснюється для педагогічних та науково-педагогічних працівників, яке організовують та проводять лише заклади вищої освіти відповідно до освітніх програм та які мають на це уповноваження, а саме, проводити професійну підготовку вчителів у певній

галузі (наприклад, біологія, де пропонується навчальна програма, що дає право викладати цей предмет).

Вчителі також можуть здобути педагогічну кваліфікацію в системі післядипломної освіти, зокрема як другий предмет викладання (наприклад, вчитель географії може після закінчення відповідної післядипломної студії отримати ліцензію на викладання предмету економіка тощо) [3, с.12].

Підготовка до педагогічної діяльності в системі післядипломної освіти має таку організацію:

- Змістовна підготовка до викладання нової навчальної дисципліни – 4 модулі;
- Психолого-педагогічна та дидактична підготовка для випускників напрямів підготовки за спеціальністю, відмінною від педагогічної – 2-3 модулі. У разі наявності диплому про вищу освіту рівня бакалавр (за непедагогічною спеціальністю), ці особи можуть отримати право викладання лише на посаді вчителя початкових шкіл і дитячих садків. Випускник магістратури за непедагогічною спеціальністю, який закінчив відповідну студію з післядипломної педагогічної освіти, може викладати предмет у всіх типах закладів освіти;
- Модуль інклюзивної педагогіки для осіб з педагогічною кваліфікацією [3, с.13-14].

Для даного дослідження доцільно проаналізувати нормативно-правові документи щодо формування цифрової грамотності вчителів у системі післядипломної освіти Республіки Польща. Відповідно до § 3 розд. 1 Постанови Міністерства національної освіти Республіки Польща від 23 серпня 2019 року «Про співфінансування підвищення кваліфікації вчителів» [5, с.25] були визначені конкретні завдання з галузевої підготовки та порядок і умови направлення вчителів на галузеву перепідготовку та підвищення кваліфікації на кожний навчальний рік. Згідно цієї постанови директор школи визначає потреби з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, враховуючи результати педагогічного спостереження за професійною роботою вчителів;

- результати навчання, які показують здобувачі освіти особливо підсумкові (за семестр, на кінець навчального року);
- результати виконання завдання, які пов'язані з реалізацією навчального плану закладу освіти;
- виконання вимог, які ставляться перед навчальним закладом державою.

Крім того, у 2019/2020 – 2027/2028 навчальних роках керівнику закладу освіти необхідно враховувати результати попередніх іспитів вчителів на підтвердження кваліфікації за професією (§12 п.2 Положення). Для проходження підвищення кваліфікації вчителю необхідно заповнити документи згідно положення [4,с.8] .

Положення не визначає шаблон документів, але вказує, які дані має містити заява (§ 3 розділ 3):

1. Прізвище та ім'я вчителя;
2. назву форми навчання та джерела фінансування процесу підвищення кваліфікації;
3. найменування закладу, який буде здійснювати цей навчальний процес;
4. сума витрат, які зазначені у § 2 розділу 2 або гонорари, зазначені в § 2 розділу 3, на які вчитель подає заявку для фінансування процесу підвищення кваліфікації;
5. обґрунтування доцільності даної форми підвищення кваліфікації вчителя для його подальшої професійної роботи ;
6. підпис вчителя [4, с.12].

Таким чином, вимогою сучасного часу є перекваліфікація та підвищення цифрових компетентностей вчителів у системі післядипломної освіти в Республіці Польща. Здобуття такої освіти необхідно багатьом педагогічним працівникам, а заклади та установи освіти у складній ситуації економічної кризи не зможуть дозволити собі виділяти додаткові кошти, які будуть спрямовані на програми навчання і підвищення кваліфікації вчителів та збереження їхніх робочих місць. Тому сьогодні в Республіці Польща відбувається активні процеси формування цифрової грамотності вчителів у системі післядипломної освіти Республіки Польща.

Список використаних джерел

1. Євтушенко Н. В. (2020). Польський досвід підвищення кваліфікації вчителів природничо-математичних предметів та можливості його застосування в Україні. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Вип. 75. С.76–79.
2. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Digital Education Action Plan. URL:<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN>
3. Raport z systemu kształcenia nauczycieli: Polska. Pod. Red. A. Wieczorek. Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej. URL:https://www.entrepreneurialteachers.eu/wp-content/uploads/2020/04/ITE-Framework-ReportPoland_Polish.pdf
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkoleniabranżowe. URL:<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190001653>
5. Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. Dz.U. 2018 poz. 2245. URL:<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180002245>